КРЪГЛА МАСА С МЕЖДУНАРОДНО УЧАСТИЕ

ТЪРГОВИЯТА – НАУЧНО ЗНАНИЕ И БИЗНЕС РЕАЛНОСТ

Сборник с доклади

АКАДЕМИЧНО ИЗДАТЕЛСТВО „ЦЕНОВ" СВИЩОВ

ОРГАНИЗАЦИОНЕН КОМИТЕТ

доц. д-р Теодора Филипова
доц. д-р Петранка Мидова
доц. д-р Симеонка Петрова
доц. д-р Венцислав Перков
гл. ас. д-р Зоя Иванова
гл. ас. д-р Иван Маринов
докт. Никола Илчев

РЕДАКЦИОНЕН СЪВЕТ

Председател:
Доц. д-р Светослав Илийчовски

Членове:
проф. д-р Анета Денева
проф. д-р Теодора Димитрова
проф. д-р Атанас Атанасов
доц. д-р Теодора Филипова
доц. д-р Петранка Мидова
доц. д-р Симеонка Петрова
доц. д-р Венцислав Перков

ISBN 978-954-23-2005-0

СЪДЪРЖАНИЕ

Катедра „Търговски бизнес“: 30 години обучение, академична мисия и проекции на бъдещето
Доц. д-р Теодора Филипова 5

Пленарни доклади

Новата „реалност“ в търговския бизнес
Проф. д-р Данчо Данчев 32

Омниканалното асортиментно планиране и потребителското поведение
Доц. д-р Симеонка Петрова 42

Някои моменти от развитието на корпоративната социална отговорност
Доц. д-р Иванка Николова 52

Тематично направление: Предприемачество и мениджмънт на ресурсите в търговията

Перспективы производства безопасных продуктов питания в условиях организационно-экономической модернизации предприятий пищевой промышленности Украины
Проф. Наталья Валинкевич, д.э.н. 60

Бранд мениджмънт на търговците на дребно
Доц. д-р Виолета Гълъбова 66

Търговски мениджмънт и аспекти на личността
Доц. д-р Явор Янкулов..... 73

Проблемы и перспективы развития коммерческой деятельности торговых предприятий в Украине
Доц. Ангелина Сотник, к.э.н. 81

Офшорните зони като алтернатива за алокация на капитала
Доц. д-р Донка Желязкова 87
Доц. д-р Михал Стоянов

Текстилната индустрия в България – състояние и перспективи
Доц. д-р Сергей Найденов 93
Докторант Калин Киряков

Дефиниране целите на сектор пчеларство от област Русе
Доц. д-р Любомир Любенов..... 99

Антикризисното управление в процеса на глобалната промяна
Доц. д-р Ирена Емилова 107

Иновации и иновационен процес в търговския бизнес
Доц. д-р Анатолий Асенов 112

Елементи и същност на организацията и организации от публичния сектор
Доц. д-р Христо Сирашки 120

HRM системите в търговските предприятия – ключът за успешно управление
Гл. ас. д-р Зоя Иванова..... 128

Глобален недостиг в търговията с графични карти – фактори и тенденции
Гл. ас. д-р Иван Маринов..... 136

Управленски аспекти на търговията в новата дигитална реалност
Гл. ас. д-р Станислава Стоянова..... 144

Въздействие от употребата на пестициди в селското стопанство
Гл. ас. д-р Илияна Кръстева 152

Култура и мениджмънт на ресурсите при търговията с луксозни стоки
Гл. ас. д-р Иво Велинов 159

Предизвикателства пред виртуалното управление на търговския екип
Ас. д-р Надежда Стефанова..... 168

Основные направления развития перспективы „клиенты“ для потребностей стоимостно-ориентированного управления клиентским капиталом
Татьяна Завалий..... 176

Модели на ситуационно лидерство
Синан Пехливанов..... 181

Тематично направление: Иновации и дигитализация в търговията

Cooperation of Business and Science in the Frames of Technology Parks: Cases of Cee Countries
Prof., DSc. Ihor Lishchynskyy 186
Prof., DSc. Mariia Lyzun

Substantiation of Prospects for Trade Development in the Post-Pandemic Period
Doctor of Economic Sciences, Professor, Maryna Baldzhy 195
PhD in Economics, Victoria Odnolko

Start-up проекты в ритейле
Доц. Светлана Бирюченко, к.э.н. 202

Иновации и дигитализация в сектора на търговията
Доц. д-р Искра Пантелеева..... 206

Роля и влияние на изкуствения интелект върху търговията на дребно
Доц. д-р Надежда Димова 214

Завладени от интернет-на-нещата
Доц. д-р Михал Стоянов 220
Гл. ас. д-р Десислава Гроздева

Форми на проявление на дигитализацията на електроенергетиката – икономически аспекти
Доц. д-р Цветелина Ганкова - Иванова 229

Дигитални решения за реализация на земеделска продукция
Доц. д-р Марина Николова 237

„Системните молове“ и дигиталната революция
Доц. д-р Цветнен Цветков 247

Сравнителен анализ на електронната търговия в Европейския съюз
Доц. д-р Маргарита Шопова 251
Гл. ас. д-р Евгени Овчинников

За продоволствието и продоволствената сигурност – от научното знание до бизнес реалността
Доц. д-р Виолета Блажева 259

Изследване на потенциала за развитие на иновативни форми туризъм в България
Доц. д-р Любка Илиева 265
Сиана Спасова

Управление на складовете – процеси, предизвикателства, практики
Гл. ас. д-р Марияна Кътева 272

Марковата активност – индикатор за иновации
Гл. ас. д-р Венцислава Николова-Минкова 279

Пост-кризисното състояние и проблеми на хотелиерския бизнес в България
Гл. ас. д-р Любомира Тодорова 287

Блокчейн в агробизнеса
Гл. ас. д-р Радка Ненова 293

Дигитални решения в туристическия бизнес
Гл. ас д-р Павлин Павлов 301

Тематично направление:
Моделиране и инвестиционни проекти в търговията

Проектный подход как инструмент реализации политики управлении торгово-обменными операциями
Доц. Мария Плотникова, к.э.н. 306
Доц. Оксана Присяжнюк, к.э.н.

Различни възможности за прогнозиране и планиране на застрахователната дейност
Проф. д-р Росен Тодоров 310

Възможности за определяне на ликвидационната стойност
Доц. д-р Светослав Илийчовски 319

Въздействие на преките чуждестранни инвестиции върху вземанията по лизингови договори – нов бизнес в търговията
Доц. д-р Венцислав Перков 327

Преките чуждестранни инвестиции в икономическите сектори на страната
Доц. д-р Добрин Ганчев 335
Доц. дмн Милена Рачева

Организиране на мърчандайзинговите стокови запаси посредством Economic Order Quantity Model – EOQ
Хон. ас. д-р Светла Атанасова 342

A Model for Internet Payment Systems: Qualitative Risk Assessment
PhD Student Valeriu Cernei 351

Производство и търговия с етерични масла – традиция, бъдеще и здраве
Мая Алексиева 358

Тематично направление: Пазарни проучвания и конкурентоспособност в търговията

Increasing the Competitiveness of Ukrainian and Bulgarian Food Industry Enterprises
Doctor of Economic Sciences, Professor, Maryna Baldzhy 367
Graduate student, Aleksandra Nosachenko

The Trade Sector's Response to the Crisis Caused by the Covid 19 Pandemic
Professor Sreten Ćuzović, PhD 375
Associate Professor Svetlana Sokolov Mladenović, PhD
Đorđe Ćuzović, PhD

Конвергенция между омниканалния ритейлинг, маркетинг и логистика
Доц. д-р Виолета Димитрова 385

Състояние и тенденции на пазара на месо в България
Доц. д-р Петранка Мидова 393

Тенденции в заявителската активност и регистрирането на марки със закрила в България за периода от март 2019 г. до март 2021 г.
Гл. ас. д-р Мариела Димитрова 400

Фрагменти от търговията с хранителни добавки и Covid-19
Гл. ас. д-р Борислав Атанасов 407

Приложение на комуникационни инструменти в хипермаркети „Зора“
Гл. ас. д-р Цветелина Кабакчиева 413

Регионални аспекти и проблеми на търговията със селскостопанска продукция
д-р Валери Велковски 422

Инвестиционна активност и търговски възможности пред общините от поречието на река Дунав
Гл. ас. д-р Милен Динков 432

Анализ на улова на калкан (Psetta Maxima) в Черно море
Гл. ас. д-р Георги Русенов 439
Доц. д-р Ангелина Иванова
Гл. ас. д-р Мария Янкова
Ас. д-р Василка Кръстева

Здравният туризъм – елемент на продуктовия портфейл на дестинация България
Д-р Кристина Георгиева 443

Проблеми и възможности пред развитието на интермодалния транспорт в България
Докторант Елена Вълчева..... 451

Ценообразуването като конкурентно предимство
Докторант Илияна Дикова..... 459

Дали бъдещето е тук с иновативните 5G технологии в търговията с услуги?
Милан Чернев 466

Футуристичните доставки като конкурентно предимство на WALMART
Милчо Милчев..... 474

Социално-икономическото присъствие на „Загорка“ ад на пазара
Деница Стоянова 480

Тематично направление: Ефективност и социална отговорност в търговията

Съвременни тенденции и предизвикателства в развитието на кооперативната търговия в България
Доц. д-р Бисер Петков..... 489

Кратки бележки по историята за началото на застраховането в България
Проф. д-р Росен Тодоров..... 496

Sustainability Logistics Infrastructure: Conceptual Considerations and Possible Application
Docent, Candidate of Economic Sciences, Alexander Tanichev..... 501

Съвременни аспекти на търговията с пощенски услуги в България
Доц. д-р Теодора Филипова 512

Съвременните потребители, потребителският активизъм и гражданското общество
Гл. ас. д-р Виолета Петева 520

Сдруженията за защита на потребителите – взаимодействия и ползи
Гл. ас. д-р Миглена Душкова 528

Оценка на рентабилността в търговията
Гл. ас. д-р Николинка Игнатова 536

Организационно развитие чрез социално-отговорно поведение
Гл. ас. д-р Десислава Алексиева 544

Липсата на контрол – предпоставка за фалит на търговска верига (по примера на „Пикадили“ ЕАД)
Д-р Цветан Димов 549

Възможности за оценяване ефективността на дистрибуционните канали
Докторант Велизар Йорданов 557

Тематично направление: Стопанска отчетност и финансиране в търговията

Направления формирования учетного обеспечения системы управления земельными ресурсами
Проф. Татьяна Остапчук, д.э.н. 565

Проблеми при счетоводното отчитане на ДДС при продажбата на стоки в условията на Covid 19
Доц. д-р Галя Иванова-Кузманова 570

Изследване влиянието от прилагането на МСФО 15 приходи от договори с клиенти върху дейността на търговските предприятия
Доц. д-р Иван Андреев 576

Структура на продажбите на дребно – състояние и тенденции
Доц. д-р Красимира Славева 582

Изисквания към документирането на търговските сделки
Доц. д-р Славена Стоянова 589

Приложни аспекти на финансовия контрол при стопанската отчетност
Гл. ас. д-р Надежда Цветкова 597

ПРОИЗВОДСТВО И ТЪРГОВИЯ С ЕТЕРИЧНИ МАСЛА – ТРАДИЦИЯ, БЪДЕЩЕ И ЗДРАВЕ

Мая Алексиева, студент
Специалност „Икономика на търговията“
СА „Д. А. Ценов“ – Свищов

Резюме: *България е облагодетелствана с неоценимо добри условия за отглеждане на етерични масла. Поради уникалните си свойства и висока цена тези масла са наричани „течното злато“, защото са природен еликсир с неизброими ползи – за икономиката, регионите и здравето на потребителите. Основната цел на представения доклад е да се интерпретират по-значими характеристики на производството и търговията с български етерични масла и върху тази основа да се открояят утвърждаващите се традиции, бъдещи предизвикателства и ползи за здравето на потребителите.*

Ключови думи: *производство и търговия с български етерични масла.*
JEL: *F13, F14*

PRODUCTION AND TRADE OF ESSENTIAL OILS – TRADITION, FUTURE AND HEALTH

Maya Aleksieva, student
D. A. Tsenov Academy of Economics – Svishtov,
Bachelor’s Degree Programme „Economics of Commerce”

Abstract: *Bulgaria benefits from invaluable conditions for growing essential oils. Due to their unique properties and high price, these oils are called „liquid gold“ because they are a natural elixir with innumerable benefits - for the economy, regions and consumer health. The main goal of the presented report is to interpret more significant characteristics of the production and trade of Bulgarian essential oils and on this basis to highlight the emerging traditions, future challenges and health benefits of consumers.*

Key words: *production and trade in Bulgarian essential oils.*
JEL: *F13, F14*

Въведение

България е едно от малкото места в света, които са облагодетелствани с неоценимо добри условия за отглеждане на етерични масла. Тези масла, наричани „течното злато“ поради уникалните си свойства и висока цена, са природен еликсир с неизброими ползи – за икономиката, регионите и здравето на потребителите.

Основната цел на представения доклад е да се интерпретират по-значими характеристики на производството и търговията с български етерични масла и върху тази основа да се открояят утвърждаващите се традиции, бъдещи предизвикателства и ползи за здравето на потребителите.

За постигане на поставената изследователска цел се привеждат релевантни и практически значими данни за производството и търговията с етерични масла. Приоритетен изследователски фокус се поставя върху въпросите и проблемите пред българското производство на розово масло. Открояват се възможностите и перспективите пред търговията с този уникален продукт.

1. Традиции в производството и търговията с етерични масла в България

Етеричните масла преди всичко са благоуханно удоволствие за сетивата. В миналото достъпни само за висшите слоеве на обществото, днес те са в основата на най-елитните продукти на световните козметични и парфюмерийни компании. България има дългогодишни традиции в отглеждането на медицински и ароматни култури и производството на етерични масла. Розопроизводството в страната е част от производството на етеричномаслени култури. То започва през XVII век в Казанлъшката котловина с отглеждането на маслодайната роза Rosa damascena за производство и износ на розово масло в пределите на Османската империя и Западна Европа – Виена, Париж, Лондон (Roses, 2021): вж. Фиг. 1.

Фиг. 1. Роза Дамасцена
Източник: авторова снимка

За производството на 1 кг розово масло са необходими средно 3000 – 6000 кг розов цвят в зависимост от качеството на реколтата. За 1 мускал розово масло са необходими от 7000 до 15 000 розови цвята. За производство на 1 кг розова вода е нужен 1 кг цвят. От съществено значение за количеството добито розово масло е бързото транспортиране на розовия цвят до дестилериите, тъй като, изложено на слънчевите лъчи, розовото масло се изпарява бързо.

Експортната ориентация на сектора го превръща в емблематичен за страната. Нарастващото приложение на етеричните масла в леката

промишленост – козметична, медицинска, хранително-вкусова и друга, и бързото развитие на ароматерапията ускоряват търсенето на масла в света в годините след световната икономическа криза от 2007-2011 г. Глобалният пазар на етерични масла се очаква да нараства със средногодишен темп от 8-11% в периода до 2025 г., според различни световни анализатори и компании за проучване на пазара, като Grand View Research, Markets and Markets и други (The world's largest and most trusted, 2021).

Маслата от роза, лавандула, маточина, лайка, равнец и други специфични за България ароматични растения представляват само малка част от глобалния пазар на етерични масла, доминиран от цитрусовите масла, евкалиптовото, кедровото, цитронелово: вж. Фиг. 2.

Фиг. 2. Розово масло реколта 2020 г.
Източник: Стефан Иванов – „Триглав Еделвайс“ ЕООД

Преработвателният капацитет в страната към момента е по-скоро достатъчен и сравнително добре разпределен географски в основните производствени райони. Въпреки това, поради спецификата на някои култури, краткият прозорец за преработка и слабости в планирането могат да доведат до определени количества непреработена продукция. Тези причини ще продължават да имат лимитираща роля в бъдеще и вероятно ще накарат някои земеделски производители да намалят площите или да се откажат напълно от отрасъла, а други да инвестират в собствена преработка: вж. Фиг. 3. Последното не е панацея при липсата на технолози и нуждата от пълноценно натоварване на мощностите.

Търговията и износът също са изправени пред определени предизвикателства. Пазарът на етерични масла е консервативен, със сравнително малък брой крайни клиенти, където доверието, дългосрочните отношения, постоянното качество и предвидимостта на доставките се ценят особено високо. Появата на случайни участници в търговията през годините на бума на производство често е съпроводено от неизпълнени ангажименти и разочарования за производителите. Освен това, дългосрочните фиксирани

ангажименти, които имат повечето търговци, също създават предпоставка за реализиране на увеличаващите се обеми продукция по цени, които са под очакванията на стопаните.

Фиг. 3. Биологично сертифицирана дестилерия
на „Българска билка БГ“ ЕООД , област Пловдив
Източник: авторова снимка

Перспективите пред производството на традиционното за България розово масло изглеждат сравнително добри – това е най-добре организираният пазар по веригата „производител-преработвател-търговец-краен клиент“. Възможностите за растеж обаче са сравнително ограничени, поради няколко ключови фактора: относително малката площ с благоприятни условия за отглеждане на маслодайна роза, недостатъчната работна ръка, краткък прозорец за преработка и нишово търсене на маслото.

Сериозен е потенциалът пред производството на лавандулово масло, което се удвоява след 2019 г., спрямо 2016 година. Трудности обаче произтичат от настоящите ценови равнища при растящ интерес към културата от съседни държави, като Турция, Румъния, Гърция, Молдова.

Поради възможностите за мащабно индустриално производство България има потенциал за развитие в отглеждането и преработката на масла от лайка, кориандър и сладко резене. Други по-специфични култури, като маточина, бял риган, бял равнец, мащерка, хвойна и други, също отварят определени възможности пред стопаните, но ръстът преминава през по-добра организация на пазара между търговци, преработватели и малки производители.

Площите с маслодайна роза в България нарастват през последните 10 години. Спадове се наблюдават в години, когато се подновява по-голяма площ стари насаждения. Общата площ през 2017 г. е близо 4 070 ха – с 14% повече на годишна база и с 20% спрямо 2009 г. Реколтата достига около 13 тона цвят. Нарастващият инвеститорски интерес е продиктуван от устойчивия ръст в цените на розовото масло, респективно в цената на розовия

цвят. В стремежа към бързо създаване на насаждения, невинаги за тях се използва сертифициран посадъчен материал.

През 2017 г. общо 1 164 стопанства заявяват за подпомагане с директни плащания площи с маслодайна роза. Средният размер на отглежданите от тях площи е 3,5 ха. Проблемът пред големите розови стопанства е работната ръка. Над 30 са компаниите и над 50 са дестилериите, които произвеждат и търгуват с розово масло. Общото производство през 2017 г. надхвърля 3 тона розов цвят (2,53 тона по официални данни за 2016 г.). Теоретично производственият потенциал е два пъти по-голям.

На фона на продължителните трудности във Франция, свързани с разпространение на заболявания и вредители, и добрата възвращаемост българските фермери бързо заемат лидерска позиция сред глобалните доставчици на лавандулово масло. Площите с лавандула се утрояват за девет години, достигайки 9 600 ха през 2017 г. През тази оценявана година те нарастват с над 40%. Значителният ръст се дължи основно на разширяването на ареала за отглеждане на културата в Североизточна България.

Българското лавандулово масло е на първо място по износ и качество. Това е било така още през 70 и 80-те години на миналия век, когато отново страната води класацията по производство и качество. Производител като Франция тогава, а и сега, е след нас. Причините за това са традициите, които България има в отглеждането, качеството и конкурентните цени. Лавандуловото масло е основна съставка в парфюмерийната и козметична индустрия, ароматерапията и фитотерапията. Нашето лавандулово масло е търсено и ценено в глобален мащаб.

Законодателството по отношение отглеждането на лавандула отговаря на това, което е залегнало за всички останали трайни насаждения. По отношение на крайния продукт е наложен БДС – 35/15, като този стандарт гарантира наличието на определени параметри за качество на лавандулово масло.

Перспективите за висока доходност привличат мнозина зърнопроизводители да включат отглеждането на лавандула в дейността си. Броят на стопанствата в бранша достига 1 600 – четири пъти повече от 2009 г. Само за година – между 2016 и 2017 г., броят на производителите в област Добрич се удвоява, надминавайки 640. Така например в рамките на първия прием по мярка 4.2 „Инвестиции в преработка/маркетинг на селскостопански продукти“ от Програмата за развитие на селските райони (ПРСР) 2014-2020 са подадени 47 проектни предложения, включващи производство на етерични масла. Всички одобрени проекти са завършени. Общите инвестиционни разходи по тях са за близо 42 млн. лева, от които финансовата помощ е за около 21 млн. лв. (Инвестиции в преработка/маркетинг на селскостопански продукти, 2020).

Бумът при лавандулата идва ръка за ръка с различни рискове. Бързото покачване на производството може да подкопае цените, докато навлизането

на много нови играчи поражда проблеми, свързани с качеството и разпространението на болести и вредители. Основен риск е евентуално развитие на „френски сценарий“ в България и масови щети по насажденията. Първите чувствителни загуби на насаждения са през 2016/2017 г. Основната причина за загубите са неблагоприятните климатични условия след август 2016 и суровата зима. По данни на бранша производството на лавандулово масло през 2016 г. е в порядъка на 280-300 тона.

2. Проблеми на пазара на етерични масла

Проблемите на пазара, които се наблюдават от няколко години, сега съвсем се задълбочават. Има свръхпроизводство на цвят, изкупните цени са най-ниските за последните десет години, преработвателите са с непродадено масло, пазарите му, които са основно външни, се свиват. В допълнение, това е и първият розобер в условията на новия Закон за маслодайната роза, чрез който държавата се опитва да помага за разрешаване на пазарните проблеми. Като законова последица в сектора тестват правила, правят се промени и се опитват да усвояват нови навици. Условията на COVID ситуацията също затрудняват работата на различни нива, но и катализират някои процеси в сектора. Оптимистите вярват, че кампания 2021 г. е критичният хаос, от който ще произлезе новият, по-добър ред в розопроизводството в България и то ще стъпи на здрави основи.

Сегашните пазарни проблеми започват от 2015-2016 г., когато поради лоша реколта в България и повишено търсене – основно заради нов продукт в Япония, се вдига изкупната цена на килограм розов цвят до 4-5 лева. Цената на българското розово масло почти се удвоява и достига рекордните 12 000 евро за килограм. Това привлича към сектора участници с инвестиционна цел. Появяват се нови розоварни. Създават се много нови насаждения. Три години по-късно всички те вече са в пълно цветодаване. Има свръхпроизводство на розов цвят.

Ценовата политика на розоварните зависи от количествата им на склад, от финансовия ресурс, който могат да осигурят за изкупуване, и от това към колко устойчив модел се стремят. Фирмите, които мислят за бъдещето си, се опитват да запазят розопроизводителите, които са създавали години наред.

Следващите Табл. 1. и Табл. 2. онагледяват измененията в пазарната цена в лева на килограм розов цвят и в евро на килограм розово масло.

Както показват данните от Табл. 1., пазарната цена на розовия цвят в лева на килограм достига най-високи стойности през 2016 г. Следващият период, обхващащ 2017-2020 г., се характеризира с изразено понижение и спад на анализираната величина.

Таблица 1. Пазарна цена на розов цвят в лева на килограм през периода 2011-2020 г.

Година	**Пазарна цена в лв./кг**
2011	1,70-1,80
2012	2,60-2,70
2013	3,00
2014	2,50-2,60
2015	3,70-3,80
2016	4,70-5,00
2017	3,80-4,00
2018	2,50-3,00
2019	2,40-2,60
2020	2,20-2,50

Източник: информация от бизнеса

Таблица 2. Пазарна цена на розово масло в евро на килограм през периода 2011-2020 г.

Година	**Пазарна цена в евро/кг**
2011	4 500
2012	4 600-4 700
2013	5 300
2014	6 300
2015	7 000
2016	6 500
2017	9 000
2018	12 000
2019	10 000-11 000
2020	8 000

Източник: информация от бизнеса

Съгласно данните от Табл. 2. през периода 2011-2019 г. изследваната пазарна цена на розово масло в евро на килограм в абсолютен стойностен размер бележи изменение в посока нарастване между 20 и 25 процентни пункта. По-нисък размер се отчита през 2020 г., като резултат от въздействието на определени фактори, сред които производствени, логистични, финансови и др.

3. Здраве – ползи от етеричните масла

Етеричните масла са натурални концентрирани масла, съдържащи ароматни съединения, които се извличат от растения, дърво, кора, цветя, корени или семена. Те съдържат мощни антиоксиданти и се употребяват от хората от хилядолетия насам. Най-често ароматите се извличат чрез дестилация или студено пресоване: вж. Фиг. 4. По този начин се „улавят”

ароматите на растението. Те придават на всяко етерично масло характерната му същност.

Фиг. 4. Етерични масла
Източник: istock

Етеричните масла са здраве от растенията и природата, могат да бъдат вдишвани, дифузирани, употребявани локално върху кожата или включени в масажи. Етеричните масла много бързо и лесно влизат в употреба.

Тези масла имат множество ползи за здравето: подобряват настроението; подобряват здравето на кожата; пречистват въздуха у дома; подобряват физическото благосъстояние; създават дълбоко духовно осъзнаване; борят се със симптомите на настинка и грип; редуцират целулита и бръчките; балансират хормоните; облекчават болката.

Етеричните масла спомагат за увеличаване на концентрацията, поради което те присъстват в сеансите на голям брой хора, практикуващи йога или медитация: вж. Фиг. 5. Тези масла са органични субстанции, извличани от соковете на определени растения. Съдържащите се в тях базови елементи помагат на тялото да възвърне баланса си и бързо и лесно да се възстанови от вредното химично действие на антибиотици.

Фиг. 5. Ароматерапия с етерични масла
Източник: istock

Етеричните масла съдържат молекули кислород, които попаднали в човешкия организъм подхранват и заздравяват клетките. Съдържат антиоксиданти, които засилват имунната система и я правят устойчива на влиянието на фактори, като стареене, последици от диети и излагане на вредна среда.

Заключение

Създадените традиции в производството и експортната ориентация на сектора на етерични масла го превръщат в емблематичен за България. Нарастващото приложение на етеричните масла в леката промишленост – козметична, медицинска, хранително-вкусова и друга, и бързото развитие на ароматерапията ускоряват световното търсене на етерични масла. Перспективите пред производството на традиционнните за страната етерични масла следва да се търсят в още по-добрата организация на пазара по веригата „производител-преработвател-търговец-краен клиент“. Тази организация трябва да е релевантна на спецификите на пазара – там, където доверието, дългосрочните отношения, постоянното качество и предвидимостта на доставките се ценят особено високо.

Литература

1. Roses, T. Q. (2021). http://bulgarianrose.bg/content/content/index/category/146/lang/22

2. The world's largest and most trusted. (2021). https://www.grandviewresearch.com/

3. Инвестиции в преработка/маркетинг на селскостопански продукти. (2020). www.capital.bg